

Nr 479.

Av herr **Larsson** i Stockholm, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, med förslag till lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, m. m.

I Kungl. Maj:ts förevarande proposition har framlagts förslag till ändringar av kommunallagarna i syfte bland annat att göra det möjligt för kommunerna att pensionera innehavare av arvoderade förtroendeuppdrag. Förslaget ansluter sig i huvudsak till kommunallagkommitténs betänkande i ämnet. Departementschefen har emellertid starkt understrukt, att pensionering av kommunala förtroendemän över huvud taget icke bör komma i fråga annat än i undantagsfall: »när särskilda skäl därtill äro», såsom detta uttryckts i lagtexten. I motiveringen angivas vidare vissa förutsättningar för pensioneringsbeslut som alltid böra vara uppfyllda. Sålunda böra förtroendemännen i fråga ha innehaft arvoderat uppdrag i minst 12 år före fyllda 65 år; såsom »den normala tjänstetiden» för pension anger departementschefen 15—20 år. Vad i motiveringen anförts är avsett att beaktas vid lagbestämmelsernas tillämpning; sålunda torde man hava att räkna med att länsstyrelserna vid sin prövning av underställda pensionsbeslut uppmärksamma de av lagstiftarna såsom allmänna regler uppställda normerna.

I reservation till kommunallagkommitténs betänkande har jag utgått ifrån att pensionering i huvudsak endast torde behöva förekomma i fråga om sådana förtroendeuppdrag, som äga en grundläggande organisatorisk betydelse för förvaltningen i dess helhet, såsom fallet kan vara exempelvis med en kommunalnämnds- eller drätselkammarordförande eller annan inom den centrala förvaltningsmyndigheten särskilt utsedd verkställande ledamot. Bestämmelser om arvode och pension torde i sådant fall böra intagas i reglementet för kommunalnämnden eller drätselkammaren. Om pensionens objektiva förutsättningar sålunda i förväg angivas, förminskas de risker för missbruk som vid personliga pensionsbeslut onekligen kunna föreligga.

Departementschefen — som visserligen icke avvisar möjligheten av att pensionsfrågor på detta sätt i förväg regleras — anser emellertid, att reglementsbestämmelser av här antydd art skulle kunna bidra till att ytterligare utsudda gränserna mellan tjänste- och förtroendeuppdrag. Personliga pensionsbeslut äro därför i regel enligt hans mening att föredraga.

Måhända kan det förhålla sig så, att i särskilt reglemente upptagna bestämmelser om arvode och pension under enklare administrativa förhållanden kunna te sig som en onödig formalism och att — om denna väg skulle vara den enda medgivna formen för pensionsbeslut — därmed skulle kunna avskäras möjligheten att besluta om pension åt en kommunal förtroendeman, som eljest fyllde förutsättningarna härför. Emellertid synes det mig obestridligt, att en reglering av pensionsfrågan *i förväg*, antingen genom bestämmelser i ett reglemente eller genom särskilt kommunalt beslut om villkoren för pension, är ägnat att frigöra pensionsfrågans prövning från obehöriga politiska och personliga hänsyn och att denna metod sålunda är av särskilt värde, då det gäller att förebygga eventuella missbruk av kommunala pensionsbeslut. Invändningen att den förtroendeman, som frågan gäller, därmed skulle få en med tjänsteman alltför likartad ställning kan jag icke finna vägande, då uppdragets karaktär i sak ju är densamma, vilken formell väg som än väljes för pensionsfrågans reglering.

Då motiveringen för den föreslagna lagstiftningen, sådan den slutligen kommer att av riksdagen beslutas, uppenbarligen är av stor betydelse vid den framtida lagtolkningen, har jag motionsvis velat framföra ovanstående synpunkter.

Jag hemställer,

att riksdagen, vid bifall till de med Kungl. Maj:ts förevarande proposition framlagda lagförslagen, jämväl måtte godtaga här ovan utvecklade synpunkter.

Stockholm den 22 mars 1950.

Yngve Larsson.